

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica šte. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Čekovni račun šte. 14.398, (KDZ)

NAPREJ

Glasilno Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., šte. 28.

Četrtna »Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilno Kmetko-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Blatenje in kritika.

Po zaslugi tržiškega delavstva se je v torek 9. avgusta vršila v Ljubljani še ena konferenca za skupni nastop vseh strank, ki pravijo, da so za razredni boj. Začela se je kmalu po 15. uri in je trajala do pol 20., torej nad 4 ure. V vseh točkah se je doseglo soglasje, samo v eni ne, namreč v vprašanju dopisa dekalistov na SPJ, o katerem pravi SPJ, da mora v koš.

Pretehtajmo ta dopis, da bomo spoznali, če je res tako težak, da se je na njem razbila enotnost pri volitvah, ki si jo proletarijat povsod tako iskreno želi.

Naši čitatelji tega dopisa še ne poznajo vsi, ker je izšel v »Enotnosti« še prej, preden smo jo začeli prilagati »Napreju« kot prilogo. Zato ga tu ponatiskujemo z željo, naj si ga spravijo tudi tisti, ki sicer »Napreja« ne spravljajo.

Dopis se glasi tako-le:

ZA NEOPORTUNISTIČEN ENOTEN NASTOP.

(Pismo pokrajinskemu odboru SSJ.)

Pooblaščen s strani Centralnega volivnega odbora Delavsko-kmečkega republikanskega bloka za Jugoslavijo, vam v prilogi pošiljam njegov poziv za skupen nastop v predstojenih parlamentarnih volitvah.

Delavci in kmetje od parlamenta ne morejo pričakovati zboljšanja svojega položaja, njegovi zastopniki v parlamentu ne bodo mogli doseči nikakih pravic, dokler ne bo proletarijat organiziran in aktiven v razrednem boju. Zato parlamentarne volitve ne smejo biti za delavce in kmete navadno lovljenje mandatov, temveč zbiranje in organiziranje v pravo razredno fronto na podlagi resničnega razrednega boja brez kompromisov v buržoazijo. Takšna razredna fronta je mogoča le na platformi, ki jo vsebuje priloženi poziv Centralnega volivnega odbora Delavsko-kmečkega republikanskega bloka.

Ta platforma je predpogoj, ki ga stavljam pokrajinskemu odboru SSJ in JSDS za skupen nastop.

Z ozirom na posebne razmere v delavsko-kmečkem gibanju Slovenije pa moramo poudariti zlasti naslednje:

Proti monarhizmu — za republiko delavnega ljudstva.

V delovanju posameznih članov vodstva SSJ je mnogo primerov očitnega nastopanja za monarhizem. Naštevamo samo tri slučaje:

Uratnik, eden najvidnejših voditeljev SSJ, je član častnega predsedstva odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju.

Sitter, član vodstva SSJ in njen poslanec, je v oblastni skupščini ljubljanski glasoval za vdanostno brzojavko kralju, glasoval za predlog, da se v službo ne smejo sprejemati niti komunisti niti republikanci in kot trboveljski župan je ponovno pošiljal vdanostne brzojavke kralju.

Občinski zastop v Studencih pri Mariboru je s socialistično večino sklenil prispevati za kraljev spomenik.

Vodstvo SSJ se nikdar in nikjer ni javno omejilo od gornjih manifestacij za monarhizem, molk pa se smatra za soglasje. Zato je opravičena naša zahteva, da se SSJ javno izreče za republikansko obliko vladavine, kajti zahteva po socialistični republiki je ena glavnih zahtev mednarodnega proletariata. Z monarhističnimi strankami ne moremo skupno nastopati.

Proti centralizmu, za samoodločbo narodov.

Poleg jarma kapitalizma nosijo delavci in kmetje v Sloveniji še breme nacionalnega zatiranja, breme centralizma. Ne bi mogli iti v skupen nastop s stranko, ki priznava centralistični ustroj države SHS, to je hegemonijo srbske buržoazije. Zato bodo vsi zavedni delavci in kmetje odobrili našo zahtevo, da je predpogoj za skupen nastop, da se SSJ odreče centralizmu in nastopi za samoodločbo vseh zatiranih narodov, tudi slovenskega.

Ustaviti gonjo proti sovjetski Uniji.

ker s stranko, ki potom svojih listov in po svojih voditeljih pomaga buržoaziji vršiti kontrarevolucionarno kampanjo proti sovjetski Uniji (glej 19. šte. »Delavske politike«) ne moremo skupno nastopati v volitvah.

Proti Naprednemu bloku, to se pravi proti sodelovanju z buržoazijo — za blok delavcev kmetov.

»Delavska politika« se je ponovno izjavila za Napredni blok, to se pravi za sodelovanje socialistov z demokrati, zastopniki fašistovskega krila buržoazije. — Član vodstva SSJ v oblastni skupščini, Sitter, je ponovno glasoval z demokrati, v trboveljskem občinskem svetu so bili s socialističnimi glasovi izvoljeni za občinske svetovalce demokrati-orjunaši itd. Vodstvo SSJ se ni omejilo od teh manifestacij sodelovanja s fašistovsko buržoazijo, kar znači, da se z gornjimi nastopi svojih eksponentov strinja. Jasno je, da ne moremo skupaj s stranko dokler javno ne obsodi takega sodelovanja z buržoazijo, ki ga obsojajo tudi socialistični delavci sami.

Boj za enotno strokovno gibanje v Jugoslaviji (zedinjenje URSS in CRSOJ) kot sredstvo za obrambo osemurnega delavnika, delavske zaščitne zakonodaje in vseh drugih pravic delavcev in kmetov.

Več ko posamezne osebe v parlamentu, bodo delavstvu koristile enotne akcije. Dokler SSJ odklanja in preprečuje enotnost strokovnih organizacij, ki je predpogoj za uspešno obrambo delavskih interesov, bi bil skupen nastop samo v volitvah breznačelno mandatolovstvo (oportunistem). Kristanovstva pa v interesu delavcev in kmetov ne moremo podpirati.

Skupne akcije vsega delavstva ne samo v volitvah, temveč skupne akcije v vsakodnevnih borbah.

Vodstvo SSJ je letošnjo proslavo prvega maja razbijalo, kar se je pokazalo najbolj očito v Ljubljani in Zagorju. Vsedelavski zlet v Ljubljani je stal v znamenju odklanjanja skupnih akcij, policijskih metod in direktnega sodelovanja s policijo. Pri občinskih volitvah v Zagorju so voditelji SSJ (Čobal, Arh), odbili skupen nastop. Itd. itd.

Ne bi bilo v interesu osvobodilnega boja delavcev in kmetov iti v skupen nastop brez zahteve, da se gornja razrednemu boju škodljiva dejanja ne odpravijo.

Pred tednom dni smo vas prvič pisemno pozvali na razgovore za skupen nastop, na kar nam do danes še niste odgovorili. Ta naš drugi poziv za skupen nastop vam pošiljamo s tem, da počakamo na vaš odgovor najdalje do sobote 9. julija.

Ljubljana, dne 3. julija 1927.

Za pokrajinski volivni odbor Delavsko-kmečkega republikanskega bloka (DKRB):

MARCEL ŽORGA.

Kdo razbija?

V hiši OUZD v Gradišču šte. 2, kjer ima najete prostore Delavska zbornica za svoj kulturni odsek in za Strokovno komisijo, v privatnem stanovanju g. Jakiča, samostojnega demokrata in uradnika OUZD, ki oddaja eno sobo združenemu volilnemu odboru SPJ in Zedinjenja, so se zbrali zastopniki teh dveh ter JSDS in Dekalistov. Navzoči so bili za združeni volilni odbor SPJ in Zedinjenja: Dr. Stanko Likar in A. Höningmann (oba uradnika OUZD) za SPJ, ter magistratni uradnik Sedej, podpredsednik Delavske zbornice, in Ciril Štukelj, uradnik Delavske zbornice, oba za skupino »Zedinjenje«.

Za dekaliste: Jaka Žorga, Albert Hlebec in Dušan Kermauner.

Za JSDS in KDZ: Zvonimir Bernot, Lovro Klemenčič in Iza Prijateljeva.

Navzoči so bili še tudi poslušalci, med njimi železničar Mikec in Tome iz pivovarne kot zedinjaša, Žagar in Pretnar od SPJ ter tipograf Kocmur od JSDS. Žagar je prišel nekaj pozneje. Tome in Kermauner sta se za nekaj časa odstranila, navzočih je pa bilo po nekaj časa še par oseb, ki so slučajno prišle v lokal.

Dr. Likar je pojasnil, da so sklicali ta sestanek na zahtevo tržiškega delavstva in je takoj poročal, da se dotični tržiški sklep glasi tako-le:

»Vse skupine naj stopijo v Ljubljani v stik v svrhu skupnega nastopa pri državnozbornskih volitvah.

Sprejme se platforma JSDS in dekalistov, a dopis dekalistov na SPJ mora v koš, napadi morajo prenehati.

Nosilec v Ljubljanskem okrožju mora biti doktor Lemež.«

Nato je Hlebec želel, naj poroča o tržiškem sklepu Klemenčič, ki je bil kot referent na dotični konferenci tudi navzoč.

Bernot je predlagal, naj se zborovanje konstituira, kar je Štukelj podprl, češ, da je treba tudi zapisnikarja.

Na Likarjev predlog je bil za predsednika izvoljen Bernot, za zapisnik pa je bilo po daljši debati sklenjeno, naj skrbi vsaka stranka zase.

Nato je Klemenčič prečital tržiški sklep iz svojega zapisnika:

»Na platformi, ki je temelj sporazuma za skupni nastop med dekalisti in JSDS, in da je na Kranjskem nosilec liste dekalist, naj se v Ljubljani vse 3 stranke sporazumejo za skupni nastop.«

Pojasnili je tudi, da je Likar res zahteval, naj bo nosilec liste dr. Lemež in da so njegovi pristaši to podpirali, sklep pa da je bil, naj si nosilca izberejo dekalisti sami.

Jaka Žorga je vprašal zastopnike SPJ, če imajo pooblastilo od pokrajinskega odbora SPJ, ker da se dekalisti pogajajo samo z oficialnimi zastopniki SPJ kot z

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštine proste.

zastopniki stranke, ne pa s kako drugo grupacijo. Sledila je dolga debata o tem, ali je Zedinjenje stranka ali ne. Sedej in Štukelj sta ponovno izjavila, da je stranka, Štukelj še posebno v svoji lastnosti kot njen tajnik. Drugi so pa ugovarjali, da je ta skupina ves čas od svojega početka trdila, da ni in da noče biti stranka, ampak da hoče delati samo za zedinjenje delavskega gibanja na strokovnem in političnem polju. Kljub takim izjavam je pa ves čas na strokovnem in političnem polju sodelovala z SPJ in da je tudi javno razglašala svojo že izvršeno združitev s to stranko kakor tudi dovršeno strokovno zedinjenje.

Likar, Sedej in Štukelj so zahtevali, naj Žorga svoje vprašanje umakne in prizna tudi Zedinjenje, drugače da proglasijo pogajanje za razbito; Žorga pa ni hotel ničesar preklicati, ker je javnosti znano, da sta SPJ in Zedinjenje eno in isto. Zlasti da je Zedinjenje likvidiralo pri Vsedelavskem zletu in predstavlja zdaj le fiktivno skupino. V »Delavski politiki« da je tudi že bilo čitati, da je Štukelj ustanavljal pri Dev. Mar. v Polju politično organizacijo SPJ.

Štukelj in Sedej sta hrupno protestirala in z Likarjem proglašala, da je konec razgovorov. Le s težavo se je posrečilo predsedniku dokazati, da je to vprašanje le formalno važno in da gre za zelo važno stvar, pri čemer mora biti postransko, kaj in kako kdo misli; da ima tudi on o Zedinjenju isto mnenje kakor Žorga, da je pa enako kakor Žorga prišel na pogajanja s tem volilnim odborom in ga torej priznava za namenom, da se razčisti stvarno vprašanje, ki so ga postavili Tržičani.

Štukelj se s tako rešitvijo ni zadovoljil, ampak je odšel in kmalu za njim je odšel tudi Sedej.

Dr. Likar je pa vsaj deloma odgovoril na Žorgovo vprašanje in na poznejšo Klemenčičevo ugotovitev, da je belgrajski izvrševalni odbor SPJ sklenil povsod samostojen nastop, da pa je neki pristaš SPJ na tržiškem zborovanju izjavil, da ima SPJ v Sloveniji proste roke. Odgovoril je namreč, da ima SPJ res proste roke kljub belgrajskemu sklepu in da bo sporazum, če se danes doseže, takoj še danes razširjen na vso Slovenijo.

Na medklic, da to ni dobro mogoče, ker je SPJ že vložila kandidatno listo v Mariboru, je odgovoril, da to nima nobenega pomena, kakor da bi bila to postranska stvar . . .

Pred svojim odhodom je Sedej, ki je bil tudi v Tržiču, izjavil, da so Tržičani sklenili sporazum na platformi, kakršna je bila predlagana v Mariboru, dopis na SPJ, ki je po vsebini žaljiv, naj pa odpade; nosilec naj bo dekalist dr. Lemež. Ko je Klemenčič tam prečital to izjavo, je delavstvo ponovno zahtevalo Lemeža za nosilca in da naj odpade tisti dopis. To da je bilo jasno in decidirano sklenjeno. Sicer pa da je bilo itak rečeno, da ima Tržič pač pravico predlagati, a odločati more za celo Kranjsko le skupni odbor.

Hlebec in Kermauner sta ugotovila razlike med Likarjevimi in Sedejevimi besedami. O platformi priznava Likar, da je bila sklenjena tista, na kateri se je dosegel sporazum med JSDS in dekalisti, Sedej pa, da je bila sklenjena tista platforma, ki je bila predlagana na mariborski konferenci. Glede nosilca pa trdi Likar, da je bilo sklenjeno izrecno zahtevati drja. Lemeža, Sedej pa, da bo določil definitivno še le skupni odbor. Na te ugotovitve je izjavil Sedej, da teh razlik ni in da je on trdil isto kakor Likar, le v dodatku je omenil, da je v tržiški debati Gustinčič izjavil, da Tržič ne more diktirati celi Kranjski.

Po odhodu Štuklja in Sedeja je šele mogel Klemenčič mirneje poročati, kako se je vršilo tržiško zborovanje. (Obširno poročilo bo objavljeno posebe.)

Nihče ne bo verjel, da bi imeli Tržičani namen razbiti skupni nastop zaradi nosilca, posebno še, če so si bili vsi edini v tem, da naj bo nosilec dekalist. Ni razloga, zakaj bi ne prepustili dekalistom odločitev, koga izmed svojih hočejo kandidirati.

Zato se je razgovor sukal v glavnem okoli pisma in je dr. Likar trdil, da so Tržičani sklenili, da mora to pismo v koš, v zapisniku pa o tem pismu ni govora, pač pa se obojestransko priznava, da tvori platformo tista platforma, ki je bila sprejeta med JSDS in dekalisti. — V tej platformi pa je to pismo tudi obseženo.

Zato je skušal predsednik to nasprotje rešiti stvarno brez ozira na to, ali je bilo v Tržiču tako ali tako. Rekel je, da je tudi on proti blatenju, da pa ne smatra za blatenje, če se komu očita resnično dejanje, s katerim je grešil proti lastnemu programu. V dotičnem pismu se od SPJ ne zahteva nič nečastnega niti žaljivega. Njenim članom se očitajo dejstva in od sranke se zahteva, da ta dejstva obsodi, kar lahko stori, če so proti njenemu programu, n. pr. Sitterjevo in Uratnikovo monarhistično nastopanje. Saj vendar SPJ ne bo hotela,

da bi jo delavci smatrali za monarhistično! Podobno je z drugimi očitki. Tudi glede mežiške afere. SPJ gotovo noče, da bi delavstvo mislilo, da je SPJ na strani kapitala, na strani angleškega kapitalista Monringa, ki nastopa tako sovražno proti mežiškim rudarjem, čeprav je v londonskem parlamentu »delavski« poslanec in član druge internacionale. Dr. Likar tega gotovo ne more odobravati in bo gotovo obsodil tiste člane SPJ, ki so v mežiškem slučaju stali na strani kapitala in bo obsodil zlasti tudi Eržena, ki je na celjski konferenci šel v svojem sovraštvu tako daleč, da je izjavil: »Čeprav crknem, Möderndorfer ne bo izvoljen za poslanca!«

Drju. Likariju je bilo, to zelo neprijetno, a pomagal si je s tem, da je izjavil, da mežiške afere ne pozna. Na izrecno vprašanje je izjavil tudi, da niti Möderndorferjeve brošure ni čital! Res imeniten socialni političar! Hotel je, naj bi se to vprašanje obravnavalo v Mariboru, kakor da bi nas v ljubljanskem okrožju to nič ne brigalo. Za Sitterja in Uratnika ni imel tega izgovora, za Delavsko zbornico tudi ne, zato se je izgovarjal, da se bo o vseh teh vprašanjih govorilo šele po volitvah.

Dekalisti so mu upravičeno odgovorili: »Brez naših glasov bi Sitter ne bil izvoljen za okrožnega poslanca, zdaj smo tudi mi odgovorni za njegova monarhistična dejanja. Nikakor ne maramo, da bi se kaj takega ponovilo, ker bi proletariat potem izgubil vse zaupanje v svoje organizacije. To se mora razčistiti pred volitvami, SPJ mora taka dejanja obsoditi že zdaj, ali pa kaže, da se z njimi strinja.«

Likar se v ta stvarna vprašanja nikakor neče spuščati, ampak ponavlja, da so Tržičani sklenili vreči dotično pismo v koš in da naj takoj končamo, če s tem ne soglašamo.

Hlebec je Bernotova izvajanja glede Mežice krepko podčrtal, češ, vprašanje glede Mežice postavljamo tudi mi. Gustinčič je danes odsoten, a poročal nam je o tržiški konferenci enako, kakor smo tukaj slišali Klemenčiča. Tržiškega sklepa smo bili odkritosrčno veseli, danes pa slišimo, da naj gre naš dopis v koš. Kaj pa je v tem dopisu? Ali naj gre republika v koš? Boj proti centralizmu v koš? Naševa točka za točko, da pokaže, kako da v pismu ni drugega nego platforma. Če SPJ to platformo sprejme, ne more iti preko dejanj, ki so v dopisu našeta, ampak jih mora obsoditi.

Likar ga prekinja in ponavlja, da dopisa ne sprejme.

Hlebec: Zkupni nastop bo s tistimi, ki to sprejmejo!

Likar: Potem končamo! Sklep tržiške konference je, da se pismo vrže v koš!

Hlebec: Niti enega delavca ni pri vas, ki bi bil proti republiki in ki bi ne obsodil monarhističnih dejanj posameznikov, ki bi smatral naš dopis za blatenje!

Likar trdi svojo.

Zorga je bil od tega nastopanja Likarjevega precej razburjen in je v navdušenem govoru pokazal, da govori SPJ o združenju samo za manevar. Glavni tajnik SPJ zahteva od nas, da umaknemo svoje poštene zahteve, nam hoče zavezati usta, da bi k vsemu molčali in si po vrhu še dali od SPJ diktirati nosilca. S tem hoče zanesti zmedo med proletariat. Kdor zahteva, da se vrže ta dopis v koš, ta zanika razredni boj. Sitter s svojim delom predstavlja SPJ za stranko kraljevega socializma — dekalisti in ves proletariat pa ne more iti na to pot.

Hönigsmann izjavlja, da so pogajanja prav za prav že končana od takrat, ko sta odšla Štukelj in Sedej.

Klemenčič: Čudim se, kako zna SPJ iz suhe trte izviti sok. Res je Zorga dejal, da smatra Zedinjenje za SPJ, a iz tega ne smete delati vprašanja. Kolikokrat ste trdili n. pr. da je »Naprej« Bernotov ali Klemenčičev!

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER
in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre-
mah. Istantam pletilni stroj
DUBIED.

Pouk v vezenju brezplačen. -- Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Vi iščete možnost nas razdružiti. To je zato, ker ste odvisni od vladine milosti. Na proletariat se ne ozirate, ker niste odvisni od direktnih prispevkov proletariata, ampak od institucij, kakor je Delavska zbornica, OUZD, razne zadrugne in tudi strokovne organizacije. V te prispevajo še mnogi delavci, misleč, da prispevajo za razredni napredek, a v resnici se s tem okoriščajo voditelji SPJ. Menda je edino železničarska organizacija v tem oziru boljša, ker polaga vsaj javne račune. — Tržiška konferenca se s tem pismom ni toliko bavila, niti prečitano ni bilo tam, pač pa sva jaz in Gustinčič povedala, da v pismu ni nič drugega ko platforma, o kateri izjavlja Likar, da jo SPJ sprejema.

Likar zahteva zopet, naj se razgovori nehajo, odklanja vsako nadaljnjo razpravo. Je zelo razburjen.

Bernot miri. Tržičani gotovo pričakujejo, da na sklenjeni platformi dosežemo skupnost. Če na shodu ni bilo vse jasno, smo mi poklicani, da razčistimo. Za stvar gre, ne za besede.

Likar: Platformo sprejemamo, pismo pa mora v koš!

Bernot: Saj pismo vendar ni nič drugega kakor vprašanje, ali ste za platformo samo na papirju ali tudi v življenju!

Likar: Ali boste vi delali z dekalisti vedno skupaj?

Bernot: Gotovo, prav gotovo; v vseh vprašanjih, ki smo jih sprejeli v platformo. Zato je platforma.

Hönigsmann: Bernot je kot poslanec prisegel in je s tem kršil republikanski princip.

Bernot: Republiške dodatno pismo, če mislite, da je to proti platformi.

Likar: Bernot je služil kralju kot nadporočnik pri Aprobativni komisiji.

Bernot: To delo si štejem v čast in nobenega proletarca ni, ki bi to poznal in mi zameril, kakor mi tudi nobeden ne zameri poslanske prisega. Sicer pa napišite dodatno pismo in zahtevajte, da naj naša stranka obsodi vsa dejanja, če so proti platformi.

Likar stereotipno ponavlja: Mi sprejemamo platformo, pismo pa mora v koš.

Bernot: Ni res, da se tu odklanja samo pismo! Potrudili smo se razložiti vsebino tistega pisma in dokazati, da točno odgovarja platformi. Če ne marate poklicati k redu teh ljudi, ki so zdaj in pred našimi očmi delali proti platformi, je to dokaz, da sprejemate samo platformo na papirju, da pa imate namen še nadalje delati proti platformi.

Lev Nikolajevič Tolstoj:

Jemeljan.

(Poslovenil Vinko Möderndorfer.)

(Konec.)

Ko so vojaki čuli njegove besede, so se čudili in ga vprašali: Kdo ti je ukazal iti tja in to prinesiti?

— Car, jim je odgovoril Jemeljan.

— Ej, glejte glejte, so govorili vojaki, mi sami vendar hodimo do tega kraja »ne vem kam«, odkar smo vojaki, ne da bi ga kdaj dosegli in iščemo to reč »ne vem kaj«, ne da bi jo našli. Ne moremo ti pomagati, brat: moraš že iti sam na pot in jo sam poiskati.

Poslovil se je Jemeljan od vojakov in šel svojo pot. Hodil in hodil je in prišel v gozd. V gozdu je našel hišico in v njej babico, kmetico in vojaško mater. Predla je lan in se solzila: Ni pa močila prstov v slinah iz ust, temveč s solzami iz oči.

Ko je zagledala popotnika, je glasno kriknila in mu zaklicala: Radi česa si prišel?

Jemeljan ji je podal kolovrat in povedal, da ga pošilja žena.

Takoj se je starka pomirila in ga začela izpraševati. Jemeljan ji je razložil vse svoje življenje, kako se je poročil z deklico in se preselil v mesto, kako je delal v carjevi palači, sezidal cerkev in pripravil reko z ladjami in kako mu je zdaj car ukazal iti na kraj »ne vem kam« in prinesiti »ne vem kaj«.

Starka ga je poslušala in prenehala se solziti. »Zdi se, da je prišel čas«, je mrmrala sama zase. Obrnjena k Jemeljanu, je rekla: Sedí, moj mladi, in okrepečaj se od potovanja.

Ko je Jemeljan jedel, s čimer mu je starka postregla, mu je ona rekla: Tu imaš klopčič, tega pusti valjati se pred teboj in kamor se bo valjal, tja pojdi tudi ti. Tvoja pot ne bo dolga, iti moraš do morja. Ob morskem obrežju boš našel veliko mesto, pojdi vanj in prosí v prvi hiši, da te prenoče. Tam boš tudi našel, česar iščeš.

— Babica, kako naj stvar, ki jo iščem, spoznam? je vprašal.

Ko boš zagledal stvar, ki jo bolj poslušajo kakor očeta in mater, tedaj vedi, da je to ono, česar iščeš; vzemi jo in jo nesi carju. In če bo on rekel, ko mu jo prineseš, da ni prava, tedaj mu reci: Če ni prava, tedaj jo bom takoj razbil, in bij po njej in jo nesi k reki in jo vrzi vanjo, kakor hitro bo na dvoje. Nato boš dobil svojo ženo in posušil moje solze.

Jemeljan se je poslovil od starke in nadaljeval svojo pot ter valjal klopčič pred seboj. In klopčič se je valjal in valjal in je privedel Jemeljana do morskega obrežja. Ob morju je bilo veliko mesto in pri vходу vanj visoka hiša. V tej hiši je prosil Jemeljan za prenočišče, sprejeli so ga in šel je k počitku.

Ko se je zbudil, je slišal, kako je hišni gospodar budil svojega sina, naj gre na dvorišče in nadrobi nekaj tresk. Sin pa ni poslušal očeta in je odvrnil: Je še prezgodaj, za to imam še časa.

Nato je slišal Jemeljan, kako je mati izza zapečka zaklicala sinu: Pojdi vendar, mladi, oče ima razbolene ude. Naj, naj gre mogoče on sam?

Sin pa je samo mlsknil z ustnicami, se obrnil na drugo stran in hitro zaspal. Komaj je dobro zadremal, zadoni z ulice bobnenje in ropotanje. Sin je poskočil, se oblekel in tekla na ulico.

Tudi Jemeljan je vstal in šel za njim, da vidi, kaj sin bolj poslušal kakor očeta in mater.

Ko je prišel Jemeljan na ulico, je videl tam korakati moža, ki je imel na trebuhu nekaj velikega in okroglega, po katerem je razbijal s palčkami. In stvar je bobnela in bobnela in njo je sin bolj poslušal kakor očeta in mater.

Jemeljan je pristopil bliže in si ogledal to nenavadno stvar: Bila je okrogla kakor sodček in preko obeh strani je bila prepeta z neko kožo. Vprašal je, kaj je to.

— To je boben, je dobil odgovor.

— Je votel? je še vprašal.

— Popolnoma votel, je dobil odgovor.

Začudil se je Jemeljan in je prosil, da bi mu bobnar dal to strašlice, toda ta ni hotel o tem nič slišati. Ves božji dan je mencial Jemeljan za bobnarjem in ko se je zvečer vlegel k počitku, mu je Jemeljan vzel boben in zbežal z njim.

Hlebec zopet primerja točko pisma s platformo. Mikec želi, naj se pismo v celoti prečita. To se zgodi. Likar očita dekalistom, da je Vukovarski kongres tudi bil za narodno edinstvo.

Hlebec: A od takrat so minula leta in vsak je lahko čital velike debate o tem! Nobena stranka ni nikdar imela v vseh vprašanjih prav, vsaka popravlja, kar najde napačnega. Mi smo danes odločno za samoodločbo!

Ko je dr. Likar izjavil, da je dopis za SPJ žaljiv, je bil od več sodrugov pozvan, naj pokaže, kaj je žaljivega, da se takoj črta. Pa ni nič odgovoril, čeprav je v ta namen vzel dopis v roke.

Mikec prosi za besedo, čeprav ni delegat, in jo dobi. Pravi, da je prvič slišal točno besedilo tega dopisa, in da se popolnoma z njim strinja. Vsakega, ki greši, moramo poklicati na odgovornost. Če se skupni nastop razbije samo na tem, da SPJ ne mara reda v stranki, potem ne bom delal v taki stranki (Mikec je pristaš Zedinjenja). Za SPJ in Zedinjenje bo zelo težko, če se na taki poštenu stvari skupnost razbije. Da s Štukljem in Sedejem nekaj ni v redu, sem videl že v začetku, ko sta odšla kakor k . . . s plesa. Pojdem s tisto stranko, ki bo zagovarjala čiste proletarske metode.

Zagar: Ta platforma se mi zdi kakor ogenj proti SPJ. Dejanja, popisana v pismu, so res lahko vzrok, toda tudi druge stranke imajo svoje grehe.

Bernot: Popišite jih v dodatnih pismih!

Zagar je govoril še obširno in to tako, da se je pokazala očitna potreba večkratnih sestankov. Tudi Tome je govoril in drugi, kar bo še treba popisati. Likar in Hönigsmann sta pa ponavljala, da mora pismo v koš, in zahtevala zaključek pogajani. Na ponovna vprašanja je Likar odgovarjal: Kakor sem rekel! Pismo mora v koš, to je zadnja beseda.

Bernot je zborovanje ob pol 20. uri zaključil z besedami, da bo imelo delavstvo še mnogo takih razgovorov in da bo po vsakem razgovoru bolj republikansko in tudi v drugih točkah platforme bolj odločno. Pri takih konferencah se učimo razlikovati med papirjem in življenjem.

Reakcionarno gibanje inozemskega kapitala na Dobravi pri Bledu ali pohod proti delavstvu!

Podjetniški kapital Kranjske industrijske družbe — tovarna elektrod na Dobravi v poslednjih letih na vse načine uveljavlja načrte, kako bi bolj učvrstila svoj položaj na račun delavstva. Radi krize, ki se je vedno večala v električni industriji so sledile v tem času večkratne redukcije delavcev, da ja ni bil okrnjen podjetniški kapital, katerega je v resnici produciralo delavno ljudstvo s svojo fizično silo.

Nepobitno je, da je kapitalistično naziranje z delovanjem njegovega toka vsidrano vsepovsod, kar se vedno bolj pokazuje tudi na Dobravi. V ta namen je podjetje pred nekaj leti postavilo dva kontrolna organa, in sicer penzioniranega orožnika Alojzija Taškarja in predelavca Matija Strugarja z namenom, da vsestransko pazita na tovarniške objekte in poleg mojstrov in predelavcev na v obratu zaposlene delavce.

Uvoz surovin za proizvodnjo elektrod se je v letošnjem letu tako povečal, da presega, že vsakokratni

Tekel je, kolikor so ga pete nesle in je priteknel v domače mesto in pred svojo hišico. Ko je hotel pozdraviti svojo ženo, je ni našel, kajti na dan njegovega odhoda je lepoticu ugrabil car.

Jemeljan je takoj odšel v palačo in sporočil carju: Vrnil se je oni, ki je šel v kraj »ne vem kam« in je prinesel naročeno »ne vem kaj«.

Ko je car to slišal, je ukazal, naj pride Jemeljan drugega dne.

Jemeljan pa se ni dal odpraviti: Izvršil sem carjevo povelje, naj pride sedaj car k meni pred palačo, drugače pojdem jaz k njemu.

In car je stopil k Jemeljanu na prag in ga vprašal: Kje si bil?

Jemeljan mu je poročal o svojem potovanju.

— To ni pravi kraj, je rekel car. In kaj si prinesel s seboj?

Jemeljan mu je hotel pokazati boben, toda car se niti ni ozrl tja in kratkoma rekel: Ni prava reč.

— Dobro tedaj, je rekel Jemeljan, če ni prava, jo bom razdrobil — naj gre k vragu.

Jemeljan je šel iz palače in tolkel po bobnu. Že po prvih njegovih udarcih po bobnu so se zbrali okoli njega vojaki in čim bolj je bobnal, tem več jih je prihitalo in končno je imel okoli sebe vso carjevo vojsko, ki ga je izklicala za poveljnika in čakala na njegova povelja.

Ko je videl car, kaj se godi, je začel kričati z okna na vojake, naj se takoj odstranijo in naj nikar ne poslušajo Jemeljana. Vojaki pa se še zmenili niso za carjevo kričanje in so vsi sledili Jemeljanu. Ko je car videl svojo nemoč, je ukazal, naj se vrne Jemeljanu žena, njega pa je prosil za boben.

— Ne smem ga izročiti, je odgovoril Jemeljan, ukazano mi je boben razbiti in njegove drobce potopiti v reki.

In šel je z bobnom k reki, vojaki pa so mu sledili. Tam je razbil boben na tisoče koscev in jih vrvel v vodo. Nato so se vsi vojaki razpršili na vse strani sveta. Jemeljan pa si je vzel ženo in jo odpeljal v svojo hišico. Kajpak da ga je od tega časa pustil car v miru. Jemeljan in njegova žena pa sta živela srečno in mirno in si med seboj delila žalost in veselje.

višek v povojni dobi uvoženih surovin, Delavcem se zdi, da bo podjetje kvantiteto produkcije dvignilo, vse-kakor pa vsaj popolnoma zagotovilo dosejanjo proiz-vodno zmoglost elektrod. Z naraščanjem uvoženih ma-terij, ki se zlagajo že na kupe izven tovarne, je bilo ob- enem z delavcem Edvardom Artnikom nedavno pomno- ženo kontrolno osobje. Pisarniško osobje se nikakor ni zmanjšalo. V delo se je sprejemalo zadnji čas mlado- letne delavce 14. let, ki bi po zakonu ne smeli biti za- posleni v obratih, zlasti pa ne v tako prašnem in ne- zdravem oddelku — mlini. Te mladoletne delavce se iz- rablja tudi za težja dela, ki že po predpisih in po kate- gorijskem zaslužku ne odgovarjajo takim delavcem. V posameznih obratih je pogosto primanjkovalo delavne sile, zato je premeščalo vodstvo delavce iz oddelka v oddelke, da se je na ta način uravnovesilo delavno moč napram delu. K pomožnemu delu se je često pritegnilo vajence. Ako ni bilo delo dovršeno v zadostni meri, kakor si jo predstavlja podjetnik, je bil kratek odgovor: Len si. Če zaužiješ košček kruha, je predpostavljeni in- ženjer za petami. Če malce postojiš, da se odpočiješ, si kaznovan.

Kažejo se znaki, da skuša podjetje uvesti srednje- veški sistem dela. Delavstvo pravi, da tako ne bo šlo več. In kljub vsem tem in enakim dejstvom grozi vod- stvo s ponovno redukcijo, da bi uveljavilo »šparsiistem« garanja pri delavcih v zaščito profita italijanskih in nem- ških delničarjev.

Delavstvo, zaposleno pri tovarnah Kranjske indu- strijske družbe, je preživelo že večkrat težke izkušnje v redukcijah in krizi v industriji, navzlic temu, da vi- dimo večkrat nove graditve raznih tovarniških naprav po vsaki krizi na eni strani, na drugi strani pa kopičenje materij, ki vsebujejo težke milijone vrednosti skritega bogastva. In to je tudi denar?

V normalni produktivni dobi s proizvodno zmož- nostjo okrog 60 vagonov mesečnega izvoza je zaposlo- valo podjetje okrog 360 do 366 delavcev. V tekočem letu z 30 do 31 vagonov povprečnega mesečnega iz- voza zaposluje približno 200 delavcev. Z vedno večjim kopičenjem surovin — materij za nadaljnje proizvodnje — pa je vodstvo obratov na Dobravi objavilo sledeči:

Razglas!

Radi pomanjkanja dela smo primorani ustaviti vse od 1. t. m. plačane posebne premije v tovarni. Nadalje pripomnimo, da smo primorani vlagati proste dneve. Tako se izvršuje način dela v prvih 4 dneh v tednu.

Dobrava, 8. 8. 1927.

Kranjska industrijska družba
Elektrodna tvornica Dobrava:
Ravnateljstvo: Becker.

Gospodje! S tem razglasom je delavstvo po več- letnem napornem delu s svojimi družinami vred izpo- stavljeno izstradanju ali v nasprotnem slučaju pred- videni redukciji. Ali je mar to korak za povod znižanja plač, ki še izdaleka ne odgovarjajo predvojni eksisten- ni plači v naši državi. Prosto gibanje inozemskega kapitala je postalo v državi SHS korumpirano početje in s tem nevarnost za Jugoslovanske pokrajine. Slučaji na Štajerskem, v Trbovljah, Mežici, Hrastniku itd., kjer so dokazani težki podjetniški profiti inozemskega angle- škega, francoskega kapitala, ki striže kupone na račun jugoslovanskih izstradanih delavcev v inozemstvu, so se prenesli na Gorenjsko, kjer izkorišča narodovo silo in zdravje italijansko-nemški kapital.

Trboveljska premogokopna družba in svinčeni rud- nik v Mežici, last angleškega veleimperialističnega ka- pitala sta opogumila akcionarje italijansko-nemškega pokolenja, da zgrabijo tudi gorenjsko delavstvo za vrat, da bo boj na celi črti lažji in uspeh sigurnejši.

Zahtevamo, da take šikane takoj prenehajo! V naših pokrajinah predstavlja absolutno večino delavnega ljudstva tako zvana Slovenska ljudska stranka, ki ima vpliv pri mnogih velepodjetjih v Sloveniji. Člen 82 finančnega zakona je po zaslugi te stranke podjetja sil- no podkrepil, delavno ljudstvo pa je prodano belgrajski centralistični gospodi. Podjetniško izdelan pakt prijateljsva Korošec-Vukičević bo rodil med slovenskim narodom razočaranje in odgovor podjetniškim stran- kam.

Delavski obratni zaupniki so po demagoško izcim- ljениh eksperimentih izpostavljeni raznim šikanam, s katerimi hočejo onemogočiti zaupnikom zastopstvo de- lavskih interesov. To spoznavamo tudi na Dobravi. Za- hteevamo, da take eksperimentacije takoj prenehajo, sicer . . . ?

Delavstvo bo dalo svoj prvi odgovor dne 11. sep- tembra 1927. Ob enem bo podvojilo svoje razredne vrste v organizaciji proletarske demokracije in poka- zalo, da si ne pusti več kratiti svojih pravic.

Proletarci skupaj!

Skupni volilni nastop z dekalisti je vzbudil — kolikor nam je doslej znano — še povsod zadovoljstvo. Delavec si resnično želi združitev in je pripravljen so- delovati z vsakim delavcem brez razlike. Vsakemu je prav odkritosrčno žal, da ni prišlo tudi do združitve z delavci okoli SPJ, posebno še zato, ker si delavci tako združitev predstavljajo veliko bolj preprosto kakor je v resnici.

Če bi bilo delavstvo vsaj krajevno organizirano ali če bi se vsaj sestajalo na skupne sestanke in razprav- ljalo o svojih skupnih potrebah, bi bilo z združenjem veliko lažje. A tega ni, delavstvo se ne shaja in ne deba- tira o svojih življenjskih potrebah, zato ga vsake vo- litve najdejo nepripravljenega.

To je namen kapitalistov. Zanalašč se vodi vsa po- litika tako, da jo delavec sovraži, da se zanj ni nič ne

briga in da je zato tudi neinformiran ter da pri volitvah potem ne more uveljaviti svojih zahtev, ampak da se mora vdati tej ali oni stranki, če svoje nima.

Delavci, ki to uvidevajo, zahtevajo, naj se stranke najprej združijo, potem bodo šele delali za skupno stranko, drugače pa nič. To je razumljivo, čeprav ža- lostno. Kapitalisti se smejejo v pest, da se jim je po- srečilo razbiti delavsko enotnost — nič ni kapitalu bolj koristno kakor apatično delavstvo.

Zato takim delavcem odpirajte oči z dokazi iz pre- teklosti. Ker se časopisi prekmalu zgubljajo in je po časopisih tudi precej težko iskati zgodovino, ko ni mnogo časa, zato jim posodite Majske spise, koledarje in druge take brošure, iz katerih se bo apatičen delavec prepričal, da so ga organizacije pravočasno klicale k sodelovanju, a on o tem ni nič vedel, ker ga je kapital ogojčeval za šurnik in mu vzel ves prosti čas.

Posebno letošnji koledar je zelo primeren. Lažniv- cem iz SPJ, ki prodajajo kar naprej »Združenje«, po- kažite članek »Gonja za mandate«, pa bodo takoj utih- nili, ker imajo tam dokaz, da so jim klerikalci in fašisti ljubši nego delavci.

To delo, sodrugi, je nujno in neodložljivo. Volilni boj mora dvigniti delavsko zavednost, to bo najboljši uspeh.

Pri tem delu se bo pa tudi izkazalo, katera izmed organizacij vrši svojo nalogo, katera pa ne. Nevtralni strokovnjaci agitirajo zdaj vsi za SPJ. Vprašajte jih, kam so dali nevtralnost!

Tudi glede političnih organizacij velja to. Še nikdar se ni tako jasno kakor pri teh volitvah pokazalo, da SPJ nima organizacij, ampak da vodi vse neki »oblastni odbor« po direktivah iz Belgrada. Delavci sklepajo skupni nastop, Belgrad komandira za samostojen na- stop. Kdo odločuje? Gospod Eržen pravi, da ni vodi- telj, ampak pooblaščenec oblastnega odbora, a ta ob- lastni odbor ne dela nič drugega, samo Belgrad posluša in izvršuje njegova povelja.

Mnogo boljše je to pri dekalistih; ti imajo svojo organizacijo vsaj potóm lista, imajo svoje naročnike in se nasprotnih listov nič ne bojijo, torej se vidi, da se na svoje naročnike lahko zanesejo. SPJ pa skriva pred svojimi naročniki vsako drugo mišljenje prav tako ka- kor klerikalci, ker se bojijo za svoje ovčice. Kolikšen napredek bi bil, če bi se tudi »Delavska politika« upala predložiti svojim naročnikom tudi »Naprej« in »Enot- nost«!

Shodi

JSDS-KDZ in dekalistov.

13. t. m. ob 20. uri v Mostah »Pod lipo«.

14. t. m. ob pol 10, uri v gostilni Logar v Hrastniku.

Ob 16. uri na dvorišču gost. Pravdič v Trbovljah.

Ob 9. uri v Velenju.

Ob pol 10. uri v Mestnem domu v Ljubljani.

V Št. Pavlu pri Preboldu, čas še ni določen.

15. t. m. ob 10. uri pri Smoletu v Zeleni jami pri Ljubljani.

Ob 16. uri v Šmartnem pri Kebru.

Ob 8. uri v gostilni pri cerkvi v Dev. Mar. v Polju.

Ob 15. uri v Zagorju ob Savi.

Proletarci, udeležujte se shodov v polnem številu!

Razno.

V svarilo lesnim delavcem! Mizarji ter strojni de- lavci v Mariboru so stopili dne 9. t. m. v stavko, ker Zadruga mizarjskih mojstrov ni hotela ugoditi njihovim upravičenim zahtevam, to je zvišati plače. — Mizarji ter strojni delavci so enoglasno sklenili, da stopijo v stavko in vstrajajo v borbi tako dolgo, dokler Zadruga mizarjskih mojstrov njihovim upravičenim zahtevam ne ugoti. — Lesne delavce širom Slovenije in ostalih krajev države svarimo, da ne potujejo v Maribor v svrhu povpraševanja za delom, ter naj naženejo vse agente, ki bi se even- tualno pojavili in vabili mizarje in strojne delavce v Ma- ribor. Vsak delavec, ki bi za časa stavke sprejel delo v Mariboru, je stavkokaz, krvnik delavskega razreda, krvnik delavske bodočnosti in sokrivec današnje bede in reakcije, ki vlada med delavstvom naše države. — Zmaga lesnih delavcev v Mariboru je zmaga vsega delav- stva. Zatorej naj vlada solidarnost med delavstvom vse- ga sveta! — Naj živi borba lesnih delavcev v Mariboru!

Skupne kandidatne liste Jug. soc. dem. stranke in dekalistov bodo že vložene, ko dobijo čitatelji ta »Na- prej« v roke.

Poročilo iz Delavske zbornice. Minister za socialno politiko je skrajšal proračunsko postavko za 13. plačo uradnikom in zahteval, da se da za dečja zavetišča večja vsota in da se morajo ustanoviti delavske kuhinje. To je zelo kislo jabolko za socialpatriotske uradnike v Delav- ski zbornici, ker so gg. Kopač, Tokan in Uratnik dobili že predjem, katerega bi v mesečnih obrokih in s tri- najsto plačo odplačali. Da, da, SPJ potrebuje volilnih fondov. — Zmagala je torej vendar ena izmed naših zahtev: ustanovitev delavskih kuhinj, toda minister je bolj uvideven nego gg. okoli SPJ in z njimi zvezani kle- rikalci ter orjunaši.

Zadnji dan za vlaganje kandidatnih list za razpisane volitve v narodno skupščino je 16. avgust t. l. Vložišče je odprto ob delavcih od 8. do 13. in ob nedeljah od 9. do 12. ter na praznik od 8. do 12. ure. — Predsedništvo de- želnege sodišča v Ljubljani.

Odklonitev neodvisnih strokovnih organizacij pri Delavski zbornici v Zagrebu je očiten dokaz, kako se gospodje okoli SPJ »borijo« za svobodo združenja. Ko je na konferenci vseh delavskih strank 9. avgusta s. Kle- menčič ta očitke zopet omenil, je začutil dr. Likar po- trebo oprati svojo stranko. Storil je to s tem, da se je začudil, če udeleženci konference res ne vedo, kakšen da

je dejanski položaj. Bil je takoj naprošen, naj ta dejanski položaj razloži, pa ni storil tega, dasi mu je bilo tako dolg čas, da je vsak trenutek zahteval, naj se konferenca zaključi. Morebiti bo ta položaj razložil v »Del. Politiki«?

Razveljavljenje papirnatega drobiža. Finančna dele- gacija v Ljubljani opozarja občinstvo, naj svoj razglas z dne 16. maja 1927 št. A IV 2115, da se vzame državni papirnati drobiž po Din 1.—, 0,50 in 0,25 do 30. septembra 1927 iz prometa. Zamenjavanje za kovan drobiž po Din 0,50, 1.— in 2.— ter izjemoma tudi za bankovce Na- rodne banke se vrši v Sloveniji pri vseh davčnih uradih. Vsi, ki imajo še kaj papirnatega drobiža, naj ga čimpreje zamenjajo, da ne bodo imeli škode.

Občinske volitve so se vršile v nedeljo 7. t. m. v mnogih občinah ljubljanske okolice. Izid na Vrhniki je sledeč: Združene vasi 129 glasov, 3 odbornike; Napredna gospodarska (SDS) 145 glasov, 4 odbornike; Združena gospodarska stranka (SKS) 85 glasov, 2 odbornika; SLS 622 glasov, 17 odbornikov; Združena delavsko-kmetijska lista 261 glasov, 7 odbornikov. Volilcev je 1610, glosa- valo je komaj 1242 volilcev. V Šmartnem pod Šmarno goro: Kmetijsko delavska lista je dobila 187 glasov, 13 odbornikov; 2 klerikalni listi skupaj 160 glasov in 12 odbornikov. Od 530 volilcev pa je volilo 347. Na Viču pri Ljubljani: SDS 201 glasov in 8 odbornikov; na- predna lista (vmes tudi orjuna) 79 glasov in 4 odbornike; SLS 276 glasov, 11 odbornikov; Združeni socialisti 252 glasov, 10 odbornikov. Vseh volilcev je bilo 1505, volilo jih je komaj 828.

Odgovor na vprašanje, kdo je glasoval za zvonove.

Gospod Felicijan, ki je že v pokoju, je bil tudi na po- grebu socialpatriotov v Mariboru dne 24. VII. Tam je pripovedoval, da je eden naših članov za zvonove gla- soval v okoliški občini. V resnici je pa bil tisti eden g. Hrastnik, član in kandidat SPJ, bivši župan JSDS, toda pred 5. leti, ko je bila stranka še skupna. Morda bo g. Felicijan prihodnjič trdil, da je trboveljski Sitter tudi naš, ker glasuje za vdanostne brzozjavke. Prihod- njič se pomenimo še, kako je delal g. Felicijan v stano- vanjski komisiji.

Volitve povzročajo izredne stroške. Proletarska stranka ne razpolaga s črnimi fondi, zato morajo vsi člani in naročniki izvrševati stalno svojo dolžnost. Na- predku delavskega gibanja škoduješ, če dolguješ naroč- nino in druge prispevke stranki. A v izrednih časih so potrebni tudi izredni dohodki in vsak izmed zavednih naj bi prispeval po svojih močeh. Kdor ima dovolj, ne bo dal, ker ne čuti potrebe in ne ve, da se mu lahko obrne na slabše, če se ne bo boril . . .

Na shodih je demagogija lažja nego v tisku. Tudi strasti so na shodih večje. Zato razširjajte pridno pro- letarski tisk, ki bo demagogom preprečil njih zločinske maneuvre. Še manj demagogije bi pa bilo, če bi bile or- ganizacije večje in če bi bile povsod. To naj si vzamejo k srcu vsi delavci, ki jim je neprijetno, da se kandidatne liste sestavljajo v takim razburjenju.

»Enotna socialistična lista delavcev in kmetov« se imenuje lista uradnikov bolniške blagajne in Radičevih disidentov. Čudno, čudno, kaj čitatelji »Delavske poli- tike« in »Volksstimme« vse prenesejo. Tisti, ki so stran- ko razbili, si dajo sedaj naslov »enotnosti«.

Ni dovolj, če zahtevate pri trgovcu samo žitno kavo. Teh je več vrst. Če hočete res nekaj redilnega in okus- nega, potem zahtevajte Žiko v rdečem zavitku.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »Ideal«, nem- škega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: Franc Kos, Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

MED ČUVARJI SKRINJIC.

Župnik M.: Vam se pa res ne izplača tukaj sedeti, saj bo itak samo vaša kroglica v skrinjici.

Delavec P.: Tudi za to se bojim, tudi to je treba čuvati!

To je bilo l. 1920. pri volitvah v konstituanto. Pa ni bila le ena, 14 kroglic je očeval zaveden delavec.

Dopisi.

Celje. V delavskem gibanju zmaguje treznost. Na konferenci 17. VII. v Celju smo videli samo trezne ljudi do tedaj, da so prišli tudi socialpatrioti zraven. Social- patrioti so imeli kakor vselej ob prilikah raznih konfe- renc zopet nekaj pijanih kričočev, ki so hoteli vplivati na navzoče delegate.

Celje. Kratek odgovor socialpatriotom. V Celju je dopisnik za »Delavsko politiko« neki Komavli. Ta go- spod je uradnik pri Posredovalnici dela, ki malo dela. Poprej je bil v Ptujju, tam je delal pogodbo za šest- mesečno poslančevanje, sedaj bi tudi rad postal poslanc in kandidira na listi SPJ kot okrajni kandidat v Celju, pa ne bo nič, ker se njegova stranka SPJ ni zdru- žila z drugimi delavskimi strankami. V nedeljo, 24. VII., je širil laži po mestu, da so v Mariboru s. Gustinčiča ven vrgli in opljuvali. Zelo ga je jezilo, da smo mi Celjani od s. Prijateljeve zvedeli, da so bili v Mariboru na konferenci vsi delavci za enoten nastop, samo Eržen, Petejan in njegovi pomagači so bili proti. Dekalisti in socialni demokrati bodo pri sedanjih volitvah odpravili zadnji košček socialpatriotizma in policiasocializma.

Dravograd. (Strokovnjaško štedenje.) Kadar potu- jem v Slovenjgradec, moram v Dravogradu čakati dve uri na zvezo in ta čas porabim, da nekoliko pogledam, kako procvita sedaj to nekdanj pomembno železniško križišče. Saj je človek pripravljen na presenečenja, ko je general minister, duhovnik pa že zopet z eno nogo v vladi. Pričnem kar pri vratarju. Star, zelo star kmet se dobrohotno nasmehne bradatemu vratarju: »Devet in trideset let že prihajam sem in še vsikdar ste mi Vi preluknjali listek!« Starec mu odvrne: »Saj imam letos že štiri in štirideseto leto službe!« — Gledam in gledam

tega hlapca Jerneja v drugi izdaji, ki slušuje kapitalu že 44 let; lice mu je ovelo in nekako bolj umerjen je, če bi bil mladenič, bi mu rekel, da je komoden. Pa kako naj bi bil še kakor srna, štiri in štirideset let — to je celo človeško življenje! Če bi zravnal vse listke, ki jih je preščipnil, na kup, bi postavil babilonski stolp in če bi postavil na vrh tega kupa generala, železniškega ministra, bi bil g. general tako majhen, da bi ga ne bilo videti, bradatega vratarja bi ne videl z vrha, a svet bi vendar le videl vratarja, in ne generala na vrhu piramide. Take misli so mi rojile po glavi, ko sem bil zamaknjen v častitljivega Jerneja iz Dravograda. — Pa me je zabolelo pri srcu, kajti zadirčen glas je nahrulil Jerneja, ker je neka mlada punčara zdirjala iz čakalnice in naravnost na vlak, pa Jernej nima tako mladih nog, da bi bil tekel za njo in jo zagrabil za kite, ki jih punca nima več. Hudo mi je bilo, da je general na vrhu »špice«, da tega ni videl in slišal in posodil majhnemu generalu na postaji pravilnik, kjer je zapisano, da ni dovoljeno p. . . občinstvom zmerjati uslužbenca. Pa kaj hočeš, ko gospod v II. kategoriji nima toliko kulture, da bi razumel pomen štiriinštiridesetletnega garanta. Če bi ne bil slišal tega zadirčnega glasu že poprej; vzdigni svojo r. . . . spravi se v luknjo itd., bi bil mislil, da je bil mož II. kat. militariziran baš v tem momentu. Pa temu ni bilo tako, kajti mož je civilist in se celo razume tudi na lepoto. Postaja je namreč vsa v rožah, našel je kredit, da je še letos bilo mogoče postajo na novo okrasiti. Lepo je to, tudi dober gospodar mora biti, da kaj takega doseže. In tudi prav je menda tako, da je zunaj huj, čeprav je znotraj fuj! Kajti zgodilo se mi je, da sem se vsedel na zofo in sklepal pakt s stenicami, prav tako samo v preneseni obliki, kakor sem imel prilično opazovati par Radičevih disidentov na SPJotarski kandidatni listi, samo da se še ne spoznam, kateri izmed združenih naj predstavljajo združene rožice. Je križ, če ni kredita pri volilcih! Prav tako je hudo, kakor če ne najde prožni mojster na dravograjski postaji kredita, da bi popravil studenec za prožne delavce pri postaji. Malenkost bi bilo treba popraviti, pa bi imeli delavci v tej vročini vsaj sveže vode, tako pa morajo piti staro vodo, ki se vsak svetek enkrat nabere v kotlih in je v resnici pusta Drav'ca. — Ali bo imel vsaj enkrat prožni mojster korajžo in razložil postajenačelniku, da če je kredit za to, da pasejo potniki oči, bi moral biti tudi kredit, da bi imeli hlapci Jernej zdravo pitno vodo. Potniki bi imeli gotovo več dobička, če bi videli na postaji sedaj zapuščen studenec popravljen, kakor pa da jih slepijo z rožami. Briši kotel kolikor hočeš, črn ostane. — Ugotoviti sem še utegnili, da je vratar zadnji, ki tlači službo 44 let, kajti drugi ne bodo mogli pri najboljši volji napraviti generalom tega veselja, v Dravogradu že ne. V drugih kurilnicah imajo delavci vsaj odmor za malico, v dravograjski tega ni, ker gospod general še niso utegnili, da bi posebej na to opozorili gospoda načelnika. Gospod pa drugače zna štediti — samo dvomimo, da bi štedil na pravi kraj. Uredil je službo tako, da mora za dopustnika delati drugi delavec, ki ni na dopustu, kajpak traja potem služba namesto 8 ur po 12 ur. General pa tudi še ni imel časa preštudirati to novo razdelitev dela in urediti, da bi tudi plača bila za 12 ur, doslej dobivajo ti trpini plačo za 8 ur. Če zbolijo kateri delavec, mora njegov sotrpin opravljati poleg svojega dela tudi še delo zbolelega. Tak mojster v štedenju je pač lahko vsakdo, če natrpa enemu delo za dva, plača ga pa za enega. Na vsak način je genialnejše urejeno v skladišču, kjer imajo skladiščnika in skladiškega slugo, obema skupaj pa streže en sam delavec; saj je tudi to mogoče, enkrat streže enemu, drugi pa med tem malo počaka, saj pride vrsta tudi nanj, treba je samo solidarnosti, pa gre! Pa bogvaruj, da bi imel ta delavec plačo za dva, saj ni stregel obema obenem! Dokaz: ima le dvoje rok in ne štirih! — Čudil sem se vsemu temu in sklenil to čudo popisati. — **Popotnik.**

V Mežici so vrgli Angleži zopet enega delavskega zaupnika na cesto! 2. t. m. je ravnateljstvo mežiškega svinčenega rudnika odpovedalo službo rudniškemu strojevodji Leopoldu Šterbanu, in sicer je moral službo zapustiti takoj, niti 14dnevnega odpovednega roka ne priznavajo več. Seveda s tem zadeva še ni rešena, tako namreč vendarle ne gre, da bi ljudi metali na cesto, kakor bi psa zapodil. Besedo ima zaenkrat rudarski okrožni urad v Celju, kadar bo pa čas, bomo spregovorili obširneje.

Velenje. V nedeljo dne 7. VIII. 1927 so sklicali mariborski socialisti (SPJ) v Velenju shod. Ker je bil na rudniku plakatiran, smo se ga udeležili nekateri socialdemokrati in dekalisti, kakih 10 po številu. Točno ob 10. uri, ko bi se imel shod pričeti, smo stopili v dvorano, kjer so sedeli samo Eržen in Jelen iz Maribora ter domačina strelna mojstra Valenčak in Salesnik. Delavca domačina razen nas ni bilo nobenega. Pri tej udeležbi je bilo očitno, da se niti shod niti sestanek ne more vršiti, zato smo odšli na vrt. Čez kakih 10 minut so jo primahali zgoraj navedeni 4 razbijači za nami. Salesnik je otvoril shod v navzočnosti nas 10 delavcev ter podal besedo Erženu. Po stari demagoški socialpatriotski navadi je udrihal po kapitalistih ter se izdajal za mednarodnega borca proletariata. Da se ni dosegel skupen nastop, je po njegovem mnenju kriv neki inženjer in nek drug gospod iz Ljubljane. Dušal se je, da so Kranjci vsi zanič, tudi njihovi lastni voditelji, radi česar vodi vse Maribor. V Mariboru da ni voditeljev, tam odločujejo delavci. Pozabil tudi ni povedati, da s. Möderndorfer ne bo izvoljen. Če je izgubil službo, to je po njegovem mnenju prav, češ, saj so tudi delavci in železničarji odpuščeni. Sodrug Martinšek je prečital sporazum sprejet med dekalisti in JSDS na konferenci v Celju 17. VII. t. l. Pravi, da bi bila dolžnost, da se SPJ pridruži sporazumu ter sprejme naše predloge. Dočim smo na celjski konferenci mi in dekalisti vkljub nasprotstvu, ki vladajo med nami, resno razpravljali, so socialpatrioti pod vodstvom Eržena kričali ter na tak način onemogočili resno razpravo. — O delu socialpatriotov v Delavski zbornici v zvezi s klerikalci in demokrati je poročal s. Pevec. Povedal je, da Unija slov. rudarjev in klerikalci predlagajo Delavski zbornici potrdila, da izplačujejo delavcem podporo. Sodrug Pevec je pa v navzočnosti zastopnika politične oblasti povedal, da so klerikalci in Unija slov. rudarjev deloma denar poneverjali in podpis na blagajniški prilogi ponaredili, deloma pa odtegovali delavcem zneske za članarino in list. V dokaz je prečital korespondenco z Delavsko zbornico, kjer klerikalci priznavajo, da so samo v Velenju delavce ogoljufali za 3300 Din na ta način, da so odtegnili za »Pravico« in članarino takim delavcem, ki niso bili takrat člani in tudi danes niso. Klerikalci so z denarjem Delavske zbornice po navodilih svoje centrale organizacijo v Velenju šele ustvarjali. Na te konkretne slučaje ni mogel dati Eržen drugega odgovora, kakor da se je spet izgovarjal na »Kranjce«. S. Polanc ga je zavrnil, češ, kako morete biti socialisti, če niti v dveh okrožjih ne marate napraviti vsaj tam red, kjer imate večino. (Op. uredn. To si je treba zapomniti, da se »štajerski« člani večine v Delavski zbornici izgovarjajo, da so »kranjski« člani te večine krivi, da je ta večina taka!) Pevec je tudi omenil, kako so se dne 6. aprila 1927 na seji Delavske zbornice člani večine upravnega odbora norčevali, ko so zaprli s. Möderndorferja, Gustinčiča in druge. Čelesnik, blagajnik D. Z., je bil celo tako nesramen, da je zaklical Pevcu: »Kerševan (policijski komisar) Vam bo že pomagal, on zna iskat!« Povedal mu je, da o teh goljufijah v D. Z. »Delavska politika« ne sme pisati, čeprav so po večini prizadeti klerikalci, ki bi lahko s svojimi 20 poslanci z dnevnimi plačami 300 Din vzdrževali svojim krščanskim socialistom list, ki ga rabijo za razbijanje pravih delavskih organizacij. Na vse očitke ni vedel Eržen nobenega

odgovora. Ko mu je še s. Znoj povedal, da se radi 2 ne izplača hoditi v Velenje, jo je odpihal ter se odpeljal z dvanaestim vlakom proti Celju. Za naše delavce je pa zopet to dobra šola. Brez organizacij ne bo zmage. Vsak, ki mu količkaj razmere dopuščajo, naj daruje za tiskovni sklad. Zavedati se je treba, da bodo med volitvami socialpatriotski plačanci razpršeni po celi Sloveniji. JSDS in DKL pa moreta izvršiti agitacijo le, ako vsi storimo svojo dolžnost. — **Delavec.**

ZAHVALA.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujem vsem livarjem, strojnim oblikovalcem in livarskim pomočnikom in delavcem obrata I. Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, za v moji boleznii darovano mi vsoto Din 363.—. V Ljubljani, dne 8. avgusta 1927.

Franc Lukanc, državna bolnica.

Obrambni sklad.

Zadnji izkaz dne 6. avgusta 1927	Din 11.113.15
JSDS in KDZ, Videm-Krško	» 50.—
Anton Faganel, Rakek	» 9.50
Karl Salomon, Gor. Radgona	» 4.—

Nabiralna pola št. 229: nabirano na javnem shodu v Podpeci dne 31. julija t. l.:

Franc Trebove	» 10.—
Gabriel Pungartnik	» 3.—
Aleš Košutnik	» 8.—
Štefan Štruc	» 4.—
Lenart Mrak	» 1.—
Pongrac Lesjak	» 4.—
Alojz Roter	» 10.—
Franc Burjak	» 5.—
Ivan Mauc	» 5.—
Miha Buhner	» 5.—
Keršbaumer	» 5.—
Vavpotič	» 5.—
Krakolinek	» 4.—
Vertačnik	» 5.—
Kanovnik	» 5.—
Golob	» 5.—
Vesnicer	» 5.—
Ločnikar	» 2.—
Pudgar	» 2.—
Srotič	» 10.—

Nabiralna pola 171: nabiral s. Filip Grabner v Črni:

Filip Grabner	» 20.—
Ivan Rigelnik	» 30.—
Karl Repolus	» 1.—
Jakob Terglav	» 3.—
Anton Planinšek	» 6.—
Jošt Pečovnik	» 4.—
Alojz Rotter	» 2.—
Anton Planinšek	» 3.—
Franc Kuzjan	» 5.—
Gašper Rečak	» 4.—
Pavel Permašek	» 3.—
Gregor Jezetnik	» 5.—
Simon Stopar	» 6.—
Štefan Peruš	» 5.—
Štefan Kumer	» 5.—

Nabiralna pola 12: nabiral s. Iv. Vrečar v Celju:

Ivan Vrečar	» 30.—
Jože Piliš	» 10.—
Franc Jelen	» 10.—
Miha Stravnik	» 10.—
Franc Skrabar	» 5.—
Še ne izkazana zbirka v Velenju	» 166.—

Skupaj Din 11.612.45

Obracun: Sodrugji Velenjčani so nabrali za obrambni sklad:

Nabiralna pola 77; Miroslav Pevec	Din 304.—
Nabiralna pola 82; Miroslav Pevec,	» 59.50
Nabiralna pola 84; Miroslav Pevec	» 49.50
Nabiralna pola 92; Martin Pestotnik	» 17.—
Nabiralna pola 91; Josip Koželj	» 18.50
Nabiralna pola 93; Ivan Stropnik	» 30.—
Nabiralna pola 80; Jože Rednak II.	» 67.—
Nabiralna pola 94; Andrej Martinšek	» 46.—
Nabiralna pola 87; Franc Znoj	» 78.50

Skupaj Din 670.—

12. avgusta — 3800 izvodov.

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci.

Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Gospod lekarnar Blum, Subotica.

Čast mi je sporočiti Vam, da so mi Vaše kapsule Larucin zelo dobro pomagale pri spolni bolezni in da je kapaenje povsem prenehalo. — S spoštovanjem K. M. Maribor. — Kapsule Larucin se dobivajo po 20 Din v vseh lekarnah. Glavno skladišče: Apoteka Blum, Subotica.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za solarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vtilce, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trvdki

Josip Petelinc,
Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ulica št. 6, reg. zadr. z om. zav.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.